

Intrededienst Mirjam Koole 11 juni 2017 Grote Kerk Edam
'Mens van hemel en aarde'

Beste gemeente van Edam, beste gasten, vrienden en familie

Een persoonlijke ervaring, die mij onlangs erg inspireerde, was het televisieprogramma 'Adieu God'. Voor juist vandaag wellicht een wat ongelukkige titel, maar alla. Hoe dan ook, Jeroen Pauw was te gast, misschien wel het boegbeeld van de kritische mens van vandaag. Hij was onverwacht open en zei: *"Ik wil onbevangen geïnteresseerd zijn in alles wat er speelt in de wereld. Maar het verhaal van gelovigen overtuigt mij simpelweg niet"*. Zo. In een enkele zin verwoordt Pauw hier de geschiedenis van het geloofsgesprek. Al twintig eeuwen geleden, voeren Nikodemus en Jezus een soortgelijk gesprek: over de betekenis van het geloof. In die zin zijn we niet erg opgeschoten, denk je dan.

Ook Nikodemus staat er onbevangen en geïnteresseerd in. Hij ziet dat veel mensen diep geraakt zijn door wat Jezus hen voorhoudt. Velen zien Jezus leven in de Geest van God. En diep van binnen wil Nikodemus dat zelf ook zo ervaren en zien. Maar wat Jezus zegt heeft hem nog niet innerlijk overtuigd. En dus begrijpt hij de woorden van Jezus niet, al wil hij dat wel. *"Hij kwam in de nacht naar Jezus toe"*, staat er, en dan zegt hij: *"wij weten dat u een leraar bent die van God gekomen is ..."* Maar beide mannen lijken wel van twee verschillende werelden, die elkaar in niets ontmoeten. Aan de ene kant zien we Jezus. Voor hem is het helder en duidelijk. Wie iets van God en 'Gods koninkrijk' wil begrijpen, moet eerst *opnieuw geboren* worden. Van binnen wel te verstaan. Niet letterlijk, niet in termen van tijd en ruimte zeggend, maar 'figuurlijk', in termen van 'wezenlijk geïnspireerd zijn'. In de zin van: *'op zielsniveau willen getuigen van wat ons diep geraakt heeft in het bestaan...* Al is de bron daarvan niet te vatten.

Ieder mens heeft een innerlijk besef van de categorie van het mysterie van het bestaan. Maar niet ieder mens ziet dat als iets om naar te leven. En zo kan Nikodemus, als mens van de aarde, alleen maar spreken over het feitelijke geboren worden. *“Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is?”* *“Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?”* En zo gaan de woorden van Jezus, die niet in aardse maar in hemelse termen spreekt, aan hem voorbij.

En toch is het eigenlijk zo moeilijk niet. *“Sta onbevangen in het leven”*, zegt Jezus. *“Sta stil en heb oog voor de wonderen van het bestaan”*, die je als mens zo indringend raken, zegt Job. Pak dat beet en ga er onbevangen mee aan de gang, alleen en samen met anderen.

Dat is nog te volgen, zou je zeggen. En toch - noem het de taal, de cultuur of het eigen belang - de gespannen verwarring die speelt tussen Jezus en Nikodemus is de strijd en kloof van eeuwen. Nee, lieve mensen, innerlijke overtuiging is niet gemakkelijk te delen. *“De wind, die de hemel schoon blaast is niet met de huid te voelen.”* Het wonder van het bestaan is niet zichtbaar, maar alleen te ervaren. En wel op die bijzondere momenten in het leven, die je echt iets doen. *“Mens”* zegt de hemel, *“sta even stil en heb oog voor Gods wonderen”*. Als mens kom je tot volle wasdom, *“wanneer je geboren bent uit water en geest”*. In die zin ben je mens van aarde en hemel. Van het verklaarbare en het eeuwig onverklaarbare. Je bent mens van tijd en ruimte aan de ene kant, en van het ongrijpbare hemelse aan de andere kant.

Om de inspirerende werking van dat besef weer eens ten diepste te ervaren, krijgt Job het advies de stilte op te zoeken; de figuurlijke ruimte zonder rumoer, die je niet afleidt van waar het werkelijk om gaat in het leven. Dezelfde ruimte, die ook Nikodemus opzoekt ... In de onbevangen

stilte van de nacht gaat hij in gesprek met Jezus. Met de bedoeling hem te ontmoeten. Met de bedoeling hem te begrijpen door hem geraakt te worden. 'Als alle stemmen op aarde zwijgen is er ruimte voor de stem van de hemel'.

Beste mensen, als wellicht nooit tevoren, leven wij in een wereld die wordt gedomineerd door harde woorden, strijdlustige taal en lawaai. Maar die geven niet de antwoorden, waar we als mens - diep van binnen - zo naar op zoek zijn. En daarom zijn we blij, diep van binnen, met wat we in en rond de kerk - vaak onverwacht - meemaken aan inspirerende ervaringen, die ons soms zoveel hemelse kracht geven.

Zo ging ik de afgelopen maanden in gesprek met nieuwe leden van de Kerk van Amersfoort-Noord. Opvallend genoeg wilde bijna iedereen, jong en oud, daarvoor graag tijd vrijmaken. En als men het gesprek van harte aan wil gaan, dan hoor je veel. En niet altijd in positieve zin, wat het functioneren van de kerk betreft. Maar als je dan even doorpraat blijkt iedereen op zoek naar hetzelfde. En aan die gezamenlijke zoektocht op zich - hoor je dan spontaan - wil men graag deelnemen.

In de hoop -om de woorden op de voorkant van de liturgie te gebruiken- in de hoop te kunnen leven op een wijze die in harmonie is met de grootsheid en het mysterie van het leven (Heschel) In die zin heeft de kerk toekomst, weet je dan. In dat licht begrijpen we de teksten van vandaag. De mens verlangt er van nature naar niet alleen geboren te zijn uit water, maar ook uit de geest.

Want bij de geboorte van het leven begint het allemaal pas; de zoektocht naar overtuiging en positieve verwachting. En we weten allemaal, dat het een misvatting is te denken, dat je met een opleiding, een baan en wat geld, het bestaan in handen hebt. Uiteindelijk gaat het in het bestaan -zoals dat

ons overkomt - om de innerlijke richting en kracht, die passen bij het gegeven dat je als mens van aarde en hemel tot betekenis moet zien te komen.

Een programma als 'Adieu God' inspireert tot het gesprek met de ander, zowel binnen als buiten de kerk. Als dat op grond mag zijn, van wat ons in de ziel raakt en ons hart in beweging zet... Met God, als bron van het zich uitrollende bestaan. Met de Geest als Gods - zo indringend te ervaren - aanwezigheid op aarde. En met de Zoon als Gods voorbeeld op aarde van het leven in het licht van Gods geest, die al 'sinds het begin over de wateren zweeft'. En dat allemaal, hoe wonderlijk waar, in het licht van wat het betekent om mens te zijn van hemel en aarde.

Beste mensen, de geschiedenis van het geloof geeft aan, dat het niet gemakkelijk is in gesprek te gaan over de essentie van het bestaan. Maar de meesten van ons staan er open voor. Ik heb dat zelf mogen ervaren. Ik ben dankbaar, dat ik over de onmisbare waarden van het bestaan in gesprek mag gaan met u. Met de kerkgemeente van Edam, die mij zo open en echt in haar midden heeft uitgenodigd en ontvangen. En wellicht met een aantal van diegenen, die daar vanuit een onbevangen interesse, open voor staan.

Als we het gesprek over ons bestaan oprecht aan willen gaan met elkaar, in het licht van wat de Bijbel ons in essentie voorhoudt, heb ik alle vertrouwen in de toekomst van de kerk. En in de gemeente van hen, die willen leven in Zijn Licht. Want dan is de mens niet alleen...

Amen.